

Peter Robinson

Vuurspel

Zwarte Beertjes
Utrecht

19 juli

Ik was aan mijn derde slaappil en mijn tweede glas whisky toe toen hij op mijn deur klopte. Ik weet niet waarom ik nog de moeite nam om open te doen. Ik had mezelf met mijn lot verzoend en alles zo geregeld dat ik de wereld zo vredig en aangenaam mogelijk kon verlaten en niemand om mijn heengaan zou treuren.

Beethovens *Pastorale*-symfonie klonk uit de stereo, eigenlijk puur vanwege het feit dat ik ooit eens een film had gezien over een futuristische maatschappij waarin een man naar een ziekenhuis gaat om in slaap te worden gebracht en er op de muren beekjes, watervallen en bossen staan geprojecteerd en op de achtergrond de *Pastorale* klinkt. Ik kan niet zeggen dat het me echt veel deed, maar het was prettig om iets te hebben dat het onophoudelijke getik van de regen op het dunne dak vergezelde.

Ik denk dat het opendoen van de deur een instinctieve reactie was, als een soort zenuwtic. Wanneer de telefoon overgaat, neem je op. Wanneer iemand op je deur klopt, wat toch al een zeldzame gebeurtenis was in mijn geïsoleerde wereldje, ga je kijken wie het is. Ik wel, tenminste.

En daar stond hij dan, onberispelijk als altijd in zijn Hugo Boss-pak, onder een zwarte paraplu en met een fles in zijn andere hand. Hoewel ik hem in geen twintig jaar had gezien en het licht zwak was, herkende ik hem onmiddellijk.

‘Mag ik binnenkomen?’ vroeg hij met die kenmerkende schaaachtige glimlach van hem. ‘Het hoost hierbuiten zo verschrikkelijk dat ik elk moment kan worden weggespoeld.’

Ik denk dat ik met stomheid geslagen een stap opzij heb gedaan toen hij zijn paraplu inklapte. Het is best mogelijk dat ik heel even heb gewankeld. Als er iemand was van wie ik niet had verwacht dat ik hem ooit nog eens terug zou zien, was hij het wel.

Hij bukte zich een beetje en liep naar binnen, en ik zag dat zijn ogen zoals altijd onmiddellijk alles in zich opnamen. Dat was altijd al zo kenmerkend aan hem geweest, herinnerde ik me, die onmiddellijke registratie en inter-

pretatie. Zodra hij je zag, drongen zijn ogen overal door, zelfs tot diep in je ziel, en binnen enkele seconden wist hij je volledig te doorgronden. Ik had het altijd doodeng gevonden, maar tegelijkertijd ook bijzonder fascinerend.

Uiteraard had ik niet eens geprobeerd de whisky en de pillen te verstoppert – alles gebeurde veel te snel – maar hij zei niets. Toen niet. Hij zette zijn paraplu tegen een muur om op de versleten vloerbedekking uit te druipen en ging zitten. Ik ging tegenover hem zitten, maar mijn brein werd al door een dichte mist omhuld en ik kon helemaal niets bedenken om tegen hem te zeggen. Het was een warme zomeravond en de felle regenbui zorgde er alleen maar voor dat de vochtigheid in de lucht nog zwaarder werd. Ik voelde het zweet in mijn poriën prikken en kreeg een misselijk gevoel toen mijn maag zich omdraaide. Hij zag er als altijd koel en ontspannen uit. Geen zweetdruppel te zien.

‘Je ziet er belabberd uit,’ zei hij. ‘Zware tijd gehad?’

‘Zoiets ja,’ mompelde ik bijna onverstaanbaar. Zijn gezicht was nu eens haarscherp, dan weer wazig; de kamer tolde rond en de vloer golfde als een stormachtige oceaan.

‘Dan komt het geluk je vandaag een handje helpen,’ ging hij verder. ‘Ik heb een klusje voor je en dat kan je een leuk bedrag opleveren. Weinig risico’s, hoge opbrengst. Ik denk dat het wel iets voor je is, maar ik begrijp dat je niet in staat bent om daar nu over te praten. Het kan wel even wachten.’

Ik denk dat ik knikte. Grote vergissing. De kamer wervelde stuurloos om me heen en ik voelde dat de inhoud van mijn maag in grote golven richting mijn keel werd gestuwd. Ik zag dat hij door de kamer heen op me af dook. Hoe hij dat klaarspeelde op die hellende, deinende vloer wist ik niet. Een enorm gevoel van misselijkheid en vergetelheid spoelde eindelijk over me heen en toen ik uit mijn stoel voorover dreigde te vallen, voelde ik zijn sterke greep om mijn arm.

Hij is twee dagen gebleven en ik heb mijn hart bij hem uitgestort. Hij heeft alles geduldig aangehoord, zonder enig commentaar. Intussen verzorgde hij me met de behendigheid van een toegewijde, ervaren verpleger. Wanneer ik wat kon eten, voerde hij me; wanneer ik moest overgeven, ruimde hij de rommel op; ik weet zeker dat hij zelfs over me waakte wanneer ik sliep.

En toen vertelde hij me wat ik voor hem moest doen.

1

“De boot waarin zij zat, als een glanzende troon, brandde op het water,” fluisterde Banks. Terwijl hij sprak vormde zijn adem lange, mistige wolkjes in de kille januarilucht.

Junior-inspecteur Annie Cabbot, die naast hem stond, had het blijkbaar gehoord, want ze zei: ‘Wat? Zeg dat nog eens?’

‘Een citaat,’ zei Banks. ‘Uit *Antonius en Cleopatra*.’

‘Het gebeurt niet vaak dat je als een of andere smeris uit een boek iets van Shakespeare staat te citeren,’ merkte Annie op.

‘Gewoon iets wat ik me nog van school herinner. Het leek me wel toepasselijk.’

Ze stonden tegen zonsopgang langs de rand van een kanaal naar twee smeulende woonboten te kijken. Niet het soort klus dat een senior-inspecteur als Banks normaal gesproken zelf zou uitvoeren, vooral niet zo vroeg op de vrijdagochtend, maar zodra het veilig genoeg was geweest om aan boord van de boten te gaan, hadden de brandweermannen dat gedaan, en ze hadden op beide een lichaam aangetroffen. Een van de brandweerlieden had recentelijk een cursus over brandonderzoek afgerond en toen hij zich eenmaal aan boord bevond, waren hem sporen opgevallen die wazen op het mogelijke gebruik van een brandbare vloeistof. Hij had de agent van het dichtstbijzijnde wijkbureau gewaarschuwd, die op zijn beurt de afdeling Ernstige Delicten van het hoofdbureau van de westelijke divisie had ingeschakeld, dus daarom stond Banks nu hier in afwachting van de brandonderzoeksspecialist Shakespeare te citeren.

‘Heb je daar dan in meegespeeld?’ vroeg Annie.

‘Waarin?’

‘*Antonius en Cleopatra*.’

‘Lieve god, nee zeg. De rol van derde speerdrager in *Julius Caesar* was het absolute hoogtepunt van mijn carrière bij het schooltoneel. Nee, we hebben het stuk gelezen voor ons eindexamen Engels en ik heb toen die monoloog uit mijn hoofd moeten leren.’

Banks klemde de revers van zijn jas voor zijn hals tegen elkaar. Ondanks de Leeds United-sjaal die zijn zoon Brian hem voor zijn verjaardag had gegeven voelde hij de intense kou nog steeds. Annie nieste en Banks had een beetje last van wroeging omdat hij haar zo vroeg op de ochtend had laten komen. Die arme meid had al een paar dagen last van verkoudheid. Met zijn brigadier, Jim Hatchley, was het echter nog erger gesteld; die zat al vrijwel de hele week ziek thuis met de griep.

Ze waren zojuist aangekomen bij de doodlopende zijtak van het kanaal dat zo'n vierenhalf kilometer ten zuiden van Eastvale lag en een verbinding vormde tussen de rivier de Swain en het Leeds-Liverpoolkanaal, en daardoor toegang gaf tot een heel netwerk van waterwegen die het land doorkruisten. Het kanaal liep hier door een prachtig stukje landschap, een gewoonlijk rustig gebied, waar het deze nacht in het felle licht van de schijnwerpers van de politie echter een drukte van jewelste was en de stilte werd doorbroken door het luide geroep van de brandweerlieden en het statische gekraak van mobilifoons. De geur van verbrand hout, plastic en rubber hing in de lucht en schuurde telkens wanneer Banks ademhaalde pijnlijk door zijn keel. Rondom het goedverlichte terrein drong de nachtelijke duisternis die aan de dageraad voorafging zich sterloos en kil aan hen op. De media waren inmiddels al gearriveerd, voornamelijk televisieteams, want een brand leverde mooie plaatjes op, zelfs wanneer hij al was gedoofd, maar brandweer en politie hielden hen op veilige afstand en de plaats delict was goed afgeschermd.

Voorzover Banks had kunnen vaststellen, liep de tak nog ongeveer honderd meter verder door in noordelijke richting, waar hij ten slotte doodliep in een wirwar van struikgewas die uiteindelijk overging in vast land. Geen van de aanwezigen kon zich herinneren of het kanaal ooit ergens naartoe had geleid of dat het slechts was gebruikt als aanlegplek of gemakkelijke toegangsroute tot het plaatselijke kalksteen waar de regio beroemd om was. Het was zelfs mogelijk, zo had iemand geopperd, dat de zijtak ooit bestemd was geweest als verbinding naar het centrum van Eastvale, maar dat de werkzaamheden waren stilgelegd vanwege een gebrek aan financiële middelen of de veel te steil aflopende helling.

'Jezus, wat is het koud,' zei Annie kreunend, en ze stampte met haar voeten. Ze was diep weggedoken in een oude legerjas die ze over haar spijkerbroek en coltrui had aangetrokken. Verder droeg ze nog een bruine wollen muts, een sjaal en handschoenen, en kniehooge zwarte leren laarzen. Haar neus was rood.

‘Ga jij maar even met die lui van de brandweer praten,’ zei Banks. ‘Laat ze hun verhaal doen nu de gebeurtenissen nog vers in hun geheugen liggen. Je weet nooit, misschien kan een van hen je een beetje opwarmen.’

‘Rotzak.’ Annie nieste, snoot haar neus en tastte in haar diepe zak naar haar opschrijfboekje terwijl ze wegsloeterde. Banks keek haar na en vroeg zich voor de zoveelste keer af of zijn vermoedens juist waren. Er was geen aanwijsbare reden anders dan een kleine verandering in haar gedrag en uiterlijk, maar hij kon het gevoel niet van zich afzetten dat ze een vriend had, al een tijdje eigenlijk. Niet dat het hem iets aanging. Annie had hun relatie al tijden geleden verbroken, maar hij voelde nog steeds een knagende jaloezie, ook al gaf hij het niet graag toe. Belachelijk eigenlijk, aangezien hij zelf sinds afgelopen zomer een los-vaste relatie had met inspecteur Michelle Hart. Hij kon het gevoel echter niet van zich afschudden.

De jonge agent die had staan praten met de brandweerman die de leiding had kwam naar Banks toe en stelde zichzelf voor: agent Smythe uit het dichtstbijzijnde dorpje, Molesby.

‘Dus jij bent degene die me op dit onchristelijke tijdstip wakker heeft gemaakt,’ zei Banks.

Smythe trok wit weg. ‘Jawel, inspecteur, het leek me... Ik...’

‘Het is al goed. Je hebt juist gehandeld. Kun je me precies vertellen wat er aan de hand is?’

‘Er valt eigenlijk niet veel te vertellen, inspecteur.’ Smythe zag er moe en afgemat uit, wat ook niet meer dan logisch was. Hij leek geen jaar ouder dan twaalf en dit was waarschijnlijk zijn eerste ernstige delict.

‘Wie heeft jullie ingelicht?’ vroeg Banks.

‘Een zekere Hurst. Andrew Hurst. Die woont in het oude sluiswachtershuisje ongeveer anderhalve kilometer hiervandaan. Hij zegt dat hij even na een uur naar bed was gegaan en toen het vuur vanuit zijn slaapkamer raam zag. Hij wist waar het ongeveer vandaan moest komen, dus is hij eraartoe gereden om te kijken wat het was.’

‘Gereden?’

‘Op zijn fiets, inspecteur.’

‘Goed. Ga verder.’

‘Dat is het wel zo’n beetje. Toen hij de brand zag, heeft hij via zijn mobiele telefoon gebeld en is de brandweer gekomen. Het heeft hun de nodige moeite gekost om er te komen, zoals u wel kunt zien. Ze hebben de lange brandslangen moeten gebruiken.’

Banks zag dat de brandweerwagens ongeveer honderd meter verderop in het bos stonden geparkeerd, waar een smal paadje vlak voordat het het

kanaal bereikte plotseling scherp naar rechts afboog. ‘Was er iemand op de boten die het heeft overleefd?’ vroeg hij.

‘Dat weten we niet, inspecteur. Als dat al zo is, dan zijn ze hier niet gebleven. We weten niet eens hoeveel mensen hier wonen of hoe de bewoners heten. Het enige wat we weten, is dat er twee dodelijke slachtoffers zijn.’

‘Geweldig,’ zei Banks. Deze informatie was bij lange na niet genoeg. Brandstichting werd vaak gebruikt om andere misdaden te verdoezelen, om bewijsmateriaal te vernietigen of om de identiteit van een slachtoffer te verhullen, en als dat hier het geval was, dan moest Banks zo veel mogelijk weten over de mensen die op de woonboten hadden gewoond. Dat zou moeilijk worden als ze allemaal dood waren. ‘Die sluiswachter, is die nog hier?’

‘Hij is niet echt een sluiswachter, inspecteur,’ zei Smythe. ‘Die worden tegenwoordig niet meer ingezet. De bemanning van passerende schepen bedient de sluisen zelf. Hij woont alleen maar in de oude sluiswachterswoning. Ik heb hem een korte verklaring afgenomen en hem naar huis gestuurd. Had ik dat niet moeten doen?’

‘Het geeft niet,’ zei Banks. ‘We spreken hem later nog wel.’ Maar het gaf wel degelijk. Smythe was overduidelijk te onervaren om te weten dat brandstichters er vaak plezier aan beleven om de door henzelf aangestoken branden te melden en graag betrokken werden bij het bestrijden ervan. Als Hurst er iets mee te maken had gehad, had hij inmiddels meer dan genoeg tijd gehad om alle bewijzen te vernietigen. ‘Al iets gehoord van Geoff Hamilton?’ vroeg Banks.

‘Hij is onderweg, inspecteur.’

Banks had al eens eerder met Hamilton samengewerkt aan een zaak rond een brand bij een opslagplaats in Eastvale, die uiteindelijk om verzekeringsfraude bleek te gaan. Hoewel Hamilton hem door zijn stuurse, zwijgzame karakter niet voor hem had ingenomen, had Banks een diep respect voor Hamiltons kennis en ervaring en de rustige, nauwgezette manier waarop hij te werk ging. Geoff Hamilton liet zich niet opjatten en trok evenmin overhaaste conclusies. En als je ook maar een klein beetje gezond verstand had, gebruikte je in zijn nabijheid nooit de woorden ‘brandstichting’ of ‘opzettelijk’. Daarvoor was hij net iets te vaak afgeblaft in de rechtszaal.

Annie Cabbot kwam bij Banks en Smythe staan. ‘De telefonische melding is om één minuut over halftwee in de ochtend op het bureau binnengekomen,’ zei ze, ‘en de brandweer was hier om veertien minuten over halftwee.’

‘Dat kan wel kloppen.’

‘Dat is eigenlijk een heel mooie aanrijtijd voor zo’n afgelegen plek,’ zei Annie. ‘Wat een geluk dat de brandweerkazerne niet alleen met vrijwilligers werkte.’

Veel brandweerkazernes op het platteland werkten met vrijwilligers, ofwel opgeleide parttimers, wist Banks, en dat zou hebben betekend dat ze langer hadden moeten wachten: minstens vijf minuten voordat ze op hun persoonlijke piepers hadden gereageerd en naar de kazerne waren gekomen. ‘Wat een geluk ook dat ze vanavond niet staakten,’ zei hij, ‘want anders stonden we nu waarschijnlijk nog steeds op het leger te wachten om de vlammen uit te pissen.’

Ze sloegen de brandweerlieden gade die zwijgend hun materiaal inpakten in de naar grijs verkleurende duisternis, en ogenschijnlijk uit het niets dook er een ochtendnevel op, die over het troebele water rondwerfelde en als een sluier om de spichtige bomen bleef hangen. Hoewel de rook in zijn longen prikte, voelde Banks dat zijn lichaam werd geteisterd door een enorme behoefte aan een sigaret. Hij duwde zijn handen dieper weg in zijn zakken. Het was bijna zes maanden geleden dat hij voor het laatst had gerookt en hij was beslist niet van plan om er nu weer aan toe te geven.

Terwijl hij probeerde het verlangen te verdringen, ving hij vanuit een ooghoek een beweging op tussen de bomen. Er stond iemand naar hen te kijken. Banks gaf fluisterend instructies aan Annie en Smythe, die in tegengestelde richting in een omtrekkende beweging langs de oever liepen om de indringer de pas af te snijden. Banks liep voorzichtig in de richting van de bomen. Toen hij dacht dat hij redelijk binnen bereik was, draaide hij zich om en rende op de indringer af. Ondanks de kille, kale takjes die tegen zijn gezicht zwiepten en zijn huid openreten, zag hij ongeveer twintig meter voor zich uit iemand rennen. Smythe en Annie stormden aan weerszijden van de gedaante mee door de donkere lage begroeiing en haalden hem snel in.

Smythe en Annie waren veruit de fitsten van de drie achtervolgers, en hoewel Banks was gestopt met roken, raakte hij toch snel buiten adem. Toen hij zag dat Smythe het gat bijna had gedicht en ook Annie vanuit noordelijke richting snel dichterbij kwam, vertraagde hij zijn pas en hij arriveerde hijgend nog net op tijd om te zien dat ze met hun tweeën een jonge man tegen de grond werkten. Binnen enkele seconden was hij in de boeien geslagen en onder hevig verzet overeind getrokken.

Ze bleven allemaal even staan om op adem te komen en Banks wierp een blik op de jongen. Hij was begin twintig, bijna net zo lang als Banks, die

een meter drieënzeventig mat, pezig en mager als een pijpenrager, met een kaalgeschoren hoofd en holle wangen. Hij droeg een spijkerbroek en een versleten leren jack met daaronder een zwart T-shirt. Hij verzette zich hevig tegen Smythe, maar was geen partij voor de potige agent.

‘Oké,’ zei Banks. ‘Wie ben je en wat doe je hier?’

De jongen probeerde zich los te wringen. ‘Niets. Laat me gaan! Ik heb niets gedaan. Laat me gaan!’

‘Naam!’

‘Mark. Laat me los.’

‘Jij gaat helemaal nergens naartoe voordat je mij hebt verteld waarom je je verborgen hield in dat bos en naar de brand stond te kijken.’

‘Ik stond helemaal niet naar de brand te kijken. Ik wilde...’

‘Ja? Wat wilde je?’

‘Niets. Laat me gaan.’ Hij wilde zich weer loswurmen, maar Smythe hield hem stevig vast.

‘Zal ik hem meenemen naar het bureau, inspecteur?’ vroeg Smythe.

‘Nog niet. Ik wil eerst met hem praten,’ zei Banks. ‘Kom, we gaan terug naar het kanaal.’

Ze liepen met hun vieren door het bos terug naar de smeulende woonboten. Smythe bleef Mark, die inmiddels van top tot teen beefde, goed vasthouden.

‘Kijk eens of je ergens wat thee of koffie kunt opsnorren, als je wilt,’ zei Banks tegen Smythe. ‘Er is vast wel iemand van het brandweerteam die een thermosfles bij zich heeft.’ Toen draaide hij zich om naar Mark, die hoofdschuddend naar de grond stond te staren. Mark keek op. Hij had een bleke, pukkelige huid en een angstige blik in zijn ogen, angstig maar tegelijkertijd ook uitdagend. ‘Waarom laat u me niet gaan?’

‘Omdat ik wil weten wat je hier doet.’

‘Ik doe helemaal niets.’

‘Waarom vind ik het zo moeilijk om dat te geloven?’

‘Dat weet ik niet. Dat is uw probleem.’

Banks slaakte een zucht en wreef met zijn handen over elkaar. Zoals gewoonlijk was hij zijn handschoenen weer eens vergeten. De brandweerlieden stonden even uit te rusten; de meesten van hen staarden zwijgend, met een bekertje thee of koffie of een sigaret in de hand, naar de puinhopen die voor hen lagen en prevelden wellicht in stilte een dankgebedje dat niemand van hen was omgekomen. De geur van natte as kreeg zo langzamerhand de overhand en uit de vernielde boten steeg een stomende damp op, die zich vermengde met de ochtendnevel.

Wanneer Geoff Hamilton er eenmaal was, zou Banks hem bij het onderzoek van de plek begeleiden, zoals hij de vorige keer ook had gedaan. De brandweer had geen wettelijke bevoegdheid om de oorzaken van een brand te onderzoeken, dus Hamilton was eraan gewend om nauw met de politie en hun technisch rechercheurs samen te werken. Zijn taak bestond uit het schrijven van een verslag voor de gerechtelijk patholoog-anatoom. Bij de brand in de opslagplaats was niemand gewond geraakt, maar deze keer was het anders. Banks zag op tegen de aanblik van de verbrande lichamen; hij had er al te veel gezien, zoveel dat vuur inmiddels een van de dingen was waarvoor hij de meeste angst en het diepste ontzag koesterde. Als hij moest kiezen tussen een slachtoffer van verdrinking of een slachtoffer van een brand, dan had hij waarschijnlijk liever het immense, opgezwollen, misvormde lichaam van het eerste dan de verkoolde, schilferende overblijfselen van het tweede. Het bleef echter een moeilijke keuze: vuur of water?

En er was nog een reden waarom hij zich ellendig voelde. Het was nu vroeg op de vrijdagochtend en Banks zag zijn voorgenomen weekendje samen met Michelle snel tussen zijn vingers wegglijpen. Als de brand inderdaad met opzet was aangestoken en als daarbij twee mensen om het leven waren gekomen, dan betekende dat dat alle verloven werden ingetrokken en er moest worden overgewerkt. Hij zou Michelle moeten bellen. Gelukkig zou ze het wel begrijpen. Ze was wel gewend aan de grillige kuren die het leven bij de politie met zich meebracht, aangezien ze zelf ook nog altijd als inspecteur werkzaam was voor het korps van Cambridgeshire in haar woonplaats Peterborough, ondanks de controversiële uitkomst van de zaak waaraan Banks en zij de vorige zomer hadden gewerkt.

Smythe keerde terug met een thermosfles en vier plastic bekertjes. Het was oploskoffie, en nog heel slappe ook, maar hij was tenminste wel warm en de damp die ervan opsteeg toen Smythe inschonk hielp enigszins om de kilte van de vroege ochtend te verdrijven. Banks haalde een zilveren heupflacon uit zijn zak, een verjaarscadeau van zijn vader, en liet hem rondgaan. Alleen Annie en hijzelf maakten er gebruik van. De flacon was gevuld met Laphroaig, en hoewel Banks het eigenlijk zonde vond om de heerlijke single malt in een plastic bekertje met waterige Nescafé te gieten, leek de situatie erom te vragen. De koffie bleek door het kleine scheutje overigens net lekker genoeg van smaak om het offer achteraf te rechtvaardigen.

‘Maak die handboeien maar los,’ zei Banks tegen Smythe.

‘Maar inspecteur...’

‘Doe het nu maar. Hij zal er heus niet vandoor gaan. Of wel, Mark?’

Mark zweeg. Nadat Smythe de boeien had verwijderd, wreef Mark over zijn polsen en hij klemde zijn beide handen stevig om de kop koffie, alsof de warmte die ervan afstraalde het enige was wat hem op de been hield.

‘Hoe oud ben je, Mark?’ vroeg Banks.

‘Eenentwintig.’ Mark haalde een gekreukeld pakje Embassy Regal uit zijn zak, stak met een wegwerpaansteker een sigaret aan en inhaleerde diep. Toen Banks hem dat zag doen, drong het tot hem door dat ze de handen en kleding van de jongen zo snel mogelijk zouden moeten controleren op mogelijke sporen van een brandbare vloeistof. Dergelijke sporen bleven niet eeuwig traceerbaar.

‘Hoor eens, Mark,’ zei Banks, ‘om te beginnen moet je beseffen dat jij momenteel voor ons de enige bent die in aanmerking komt als verdachte voor het aansteken van deze brand. Je hing als het schoolvoorbeeld van een brandstichter op de plek des onheils rond. Je zult ons echt moeten uitleggen wat je hier eigenlijk doet en waarom je ervandoor ging toen we je benaderden. Dat kun je nu hier doen, zonder handboeien, of tijdens een officieel verhoor in de gevangenis in Eastvale, waar je dan de nacht mag doorbrengen in een cel. Kies maar.’

‘In een cel is het in elk geval warm,’ zei Mark. ‘Ik kan nergens anders naartoe.’

‘Waar woon je?’

Mark zweeg even en wees toen met tranen in zijn ogen met een bevende hand naar de noordelijkst gelegen woonboot. ‘Daar,’ zei hij.

Banks wierp een blik op de rokende overblijfselen. ‘Woonde je op die boot?’

Mark knikte en fluisterde toen iets wat Banks niet kon verstaan.

‘Hè?’ vroeg Banks, die zich herinnerde dat de brandweermannen op die boot een lichaam hadden gevonden. ‘Wat is er? Weet je soms iets?’

‘Tina... Is ze levend van de boot af gekomen? Ik heb haar niet gezien.’

‘Is dat de reden waarom je je in het bos verstopte?’

‘Ik wilde kijken of ik Tina zag. Dat is wat ik daar deed. Hebben ze haar van de boot gehaald?’

‘Woonde Tina met jou op die boot?’

‘Ja.’

‘Was er nog iemand anders?’

Er verscheen een beschaamde blik in Marks ogen. ‘Ja,’ zei hij. ‘Waar ik was. Bij een ander meisje. In Eastvale. Tina en ik hadden ruzie gehad.’

Dat was niet wat Banks bedoelde, maar hij sloeg de ongevroegde informatie over Marks ontrouw wel op in zijn geheugen. Het zou niet gemakkelijk

zijn om te moeten leven met de wetenschap dat je vrouw of vriendin bij een brand om het leven is gekomen terwijl jij een andere vrouw lag te naaien. Als Mark die brand tenminste niet zelf had aangestoken voordat hij vertrok. Banks vermoedde dat een van de twee stoffelijke overschotten die de brandweer had gevonden waarschijnlijk Tina was, maar hij wist het niet zeker en was beslist niet van plan Mark al te vertellen dat Tina dood was voordat hij er zelf achter was gekomen wat de jongen aan het doen was op het moment dat de brand uitbrak en voordat de identiteit van de slachtoffers bekend was.

‘Ik bedoelde eigenlijk of er nog iemand anders bij jullie op die boot woonde.’

‘Alleen Tina en ik.’

‘En je hebt haar niet gezien?’

Mark schudde zijn hoofd en wreef met de rug van zijn hand langs zijn neus.

‘Hoe lang woonden jullie er al?’

‘Ongeveer drie maanden.’

‘Waar ben je vanavond geweest, Mark?’

‘Dat heb ik toch al gezegd? Ik was bij iemand anders.’

‘Je zult ons haar naam en adres moeten geven.’

‘Mandy. Haar achternaam weet ik niet. Ze woont in Eastvale.’ Hij noemde een adres en Annie schreef het op.

‘Hoe laat ben je daarnaartoe gegaan?’

‘Ik kwam vlak voor sluitingstijd bij de pub aan waar ze werkt, de George and Dragon, vlak bij de universiteit. Ongeveer kwart voor elf. Daarna zijn we naar haar flat gegaan.’

‘Hoe ben je in Eastvale gekomen? Heb je een auto?’

‘Was het maar waar. Nee, er rijdt tot vrij laat een bus, die hier verderop langs de weg stopt. Hij vertrekt om halfelf.’

Als Mark de waarheid sprak, wat nauwkeurig zou worden gecontroleerd bij de buschauffeur en bij zijn vriendinnetje, kon hij de brand onmogelijk hebben aangestoken. Als dat voor halfelf was gebeurd, zou er tegen half-twee, het tijdstip waarop Andrew Hurst de brand had gemeld, niets meer van de boten over zijn geweest. ‘Hoe laat was je hier terug?’ vroeg Banks.

‘Dat weet ik niet. Ik heb geen horloge.’

Banks wierp een snelle blik op zijn pols. Dat was in elk geval waar. ‘Bij benadering? Twaalf uur? Een uur? Twee uur?’

‘Later. Toen ik bij Mandy wegging, was het op haar wekker een uur of drie.’

‘Hoe ben je teruggekomen? Zo laat rijden hier ongetwijfeld geen bussen meer.’

‘Ik ben komen lopen.’

‘Waarom ben je niet blijven slapen?’

‘Ik maakte me zorgen. Over Tina. Sommige dingen blijven maar in je hoofd rondmalen en dat zijn niet altijd goede dingen. Ik kon niet slapen. Ik voelde me niet prettig. Schuldig. Ik had haar nooit alleen mogen laten.’

‘Hoe lang ben je onderweg geweest voordat je hier terug was?’

‘Een uur of zo. Misschien iets korter. Ik kon bijna niet geloven wat ik hier zag. Al die mensen. Ik heb me in het bos verstopt om te kunnen blijven kijken, en toen vonden jullie me.’

‘Dat is vrij lang geweest.’

‘Ik heb niet op de tijd gelet.’

‘Heb je nog iemand anders in het bos gezien?’

‘Alleen de brandweer.’

‘Mark, ik besef dat dit heel moeilijk voor je moet zijn,’ ging Banks verder, ‘maar weet je iets over de mensen op die andere boot? We kunnen alle informatie goed gebruiken.’

‘Er is alleen die ene kerel.’

‘Hoe heet hij?’

‘Tom.’

‘En zijn achternaam?’

‘Alleen maar Tom.’

‘Hoe lang woont hij hier al?’

‘Geen idee. Hij woonde er al toen Tina en ik hier kwamen.’

‘Wat doet hij precies?’

‘Weet ik niet. Hij komt bijna nooit de deur uit en is erg op zichzelf.’

‘Weet je of hij gisteravond thuis was?’

‘Nee, dat weet ik niet. Waarschijnlijk wel. Zoals ik net al zei: hij komt bijna nooit de deur uit.’

‘Heb je de laatste tijd onbekenden in de omgeving zien rondhangen?’

‘Nee.’

‘Heeft iemand jullie bedreigd?’

‘Alleen British Waterways.’

‘Hoe dat zo?’

Mark keek Banks uitdagend aan. ‘U bent er inmiddels vast wel achter dat wij geen doorsnee brave middenklassers zijn.’ Hij gebaarde naar de verbrande boten. ‘Het waren een paar gammele bakbeesten die in geen jaren ergens waren geweest en daar maar een beetje lagen weg te rotten. Nie-

mand weet van wie ze zijn, dus we zijn er gewoon ingetrokken.’ Mark wierp weer snel een blik op de woonboot. Er stonden tranen in zijn ogen en hij schudde even zijn hoofd.

Banks gunde hem een ogenblik de tijd om zich te vermannen en ging toen verder. ‘Jullie zijn dus krakers?’

Mark veegde met de rug van zijn handen zijn ogen af. ‘Inderdaad. En British Waterways is al wekenlang bezig om ons te lozen.’

‘Woonde Tom daar ook illegaal?’

‘Weet ik niet. Ik neem aan van wel.’

‘Hadden jullie elektriciteit aan boord?’

‘Laat me niet lachen.’

‘Hoe kwamen jullie dan aan warmte en licht?’

‘Kaarsen. En we hadden een oude houtkachel om de boel te verwarmen. Het was een oud kreng, maar ik heb hem aan de praat gekregen.’

‘En Tom?’

‘Hetzelfde, vermoed ik. De boten waren in elk geval van hetzelfde type, ook al had hij de zijne een beetje opgeknapt met hier en daar een lik verf.’ Banks keek over zijn schouder naar de uitgebrande boten achter hem. Een ongelukje met de houtkachel kon beslist een mogelijke oorzaak zijn van de brand. Of misschien had Tom een gevaarlijk vloeibaar stookmiddel gebruikt om zijn boot warm te stoken: paraffineolie, dieselolie of Colemanolie bijvoorbeeld. Zolang Geoff Hamilton en de gerechtelijk patholoog hun werk nog niet hadden afgerond, was dit echter allemaal puur speculatie. Geduld, hield Banks zichzelf voor.

Waren er bepaalde motieven die meteen in het oog sprongen? Mark en Tina hadden ruzie gehad en misschien had hij van zich af geslagen en was hij ervandoor gegaan nadat hij de brand had aangestoken. Dat behoorde beslist tot de mogelijkheden als zijn alibi niet klopte. Banks richtte het woord tot Smythe. ‘Agent Smythe, zou je Mark weer in de boeien willen slaan en hem naar het hoofdbureau willen brengen? Lever hem maar af bij de arrestantenbewaarder.’

Mark keek Banks met angstige ogen aan. ‘Dat kunt u niet maken.’

‘Jazeker wel. We kunnen je in elk geval de eerstvolgende vierentwintig uur vasthouden. Je bent nog steeds een verdachte en je hebt geen vaste woon- of verblijfplaats. Je kunt het ook zo zien,’ voegde hij eraan toe: ‘Je wordt goed behandeld, het is er warm en je krijgt er te eten. En als alles wat je me hebt verteld waar is, dan hoeft je nergens bang voor te zijn. Heb je een strafblad?’

‘Nee.’

‘Nooit betrapt, dus?’ Banks zei tegen Smythe: ‘Let erop dat zijn handen en kleding worden gecontroleerd op sporen van brandbare vloeistoffen. Meld het even aan de arrestantenbewaker. Hij weet wel wat hij moet doen.’

‘U gelooft toch zeker niet dat ik dit heb gedaan?’ zei Mark opstandig. ‘En Tina dan? Ik hou van haar. Ik zou haar nooit kwaad doen.’

‘Vaste procedure,’ zei Banks. ‘Om alle twijfel uit te sluiten. Zo komen we erachter of je onschuldig bent en dan hoeven we onze tijd en de jouwe niet te verspillen met nutteloze vragen te stellen.’ Of we komen erachter dat je schuldig bent, dacht Banks bij zichzelf, en dat is dan weer een heel ander verhaal.

‘Kom maar mee, knul.’

Mark liet zijn hoofd hangen en Smythe deed hem de handboeien weer om, greep zijn arm vast en bracht hem naar de politieauto. Banks slaakte een zucht. Hij had inmiddels al een lange nacht achter de rug en had het gevoel dat de dag die erop volgde zo mogelijk nog langer zou worden toen hij Geoff Hamilton langs de oever van het kanaal in zijn richting zag komen lopen.

De mist klampte zich nog altijd vast aan de zwartgeblakerde overblijfselen van de twee woonboten toen Banks, fotograaf Peter Darby, technisch rechercheur Terry Bradford en brandonderzoeksspecialist Geoff Hamilton zich in de beschermende kleding hesen, nadat ze eenmaal toestemming hadden gekregen om de plek te inspecteren. Annie sloeg hen gade met haar jas stevig om zich heen getrokken.

‘Deze PD zou niet al te veel moeilijkheden of gevaar moeten opleveren,’ zei Hamilton. ‘Er is geen plafond meer dat op onze hoofden zou kunnen vallen en de kans dat we ergens in zakken of vallen is gering. Pas echter wel op waar jullie je voeten neerzetten. De vloer bestaat uit houten planken die over een stalen frame zijn gelegd en het hout is mogelijk op sommige plekken doorgebrand. Het is geen afgesloten ruimte, dus de kwaliteit van de lucht zou in orde moeten zijn, maar jullie zullen toch stofmaskers moeten dragen. Er zit akelig spul in de as. Er zal ongetwijfeld wel wat van opstuiven, en je wilt beslist niet dat het in je longen terecht komt.’ Banks dacht aan alle tabaksrook die hij jarenlang in zijn longen had opgezogen en pakte een masker.

‘Zit er een rolletje in je camera?’ vroeg Hamilton aan Peter Darby.

Darby glimlachte minzaam. ‘Vijfendertig millimeter kleur. Goed?’

‘Uitstekend. En denk eraan: laat de video de hele operatie opnemen en neem foto’s vanuit alle hoeken. De stoffelijke overschotten zijn waar-

schijnlijk bedekt met een laag puin en ik wil er foto's van hebben voordat ik dat heb weggehaald en daarna. Fotografeer ook alle mogelijke uitgangen, en ik wil dat je bijzonder veel aandacht schenkt aan kritieke plekken of mogelijke brandhaarden wanneer ik je daarop wijs.'

'Wat in feite neerkomt op elke vierkante meter minstens twee keer, terwijl het hele proces ook nog eens op video wordt vastgelegd.'

'Inderdaad. Kom, we gaan naar binnen.'

Darby tilde zijn materiaal op.

'En ik wil niet dat iemand van jullie me in de weg loopt,' zei Hamilton chagrijnig. 'We zijn straks toch al met te veel mensen aan boord.'

Banks had deze klacht al eens eerder gehoord. De brandonderzoeksspecialist had het liefst dat er zo weinig mogelijk mensen een voet aan boord van een van de boten zetten om de kans te verkleinen dat het bewijsmateriaal, dat toch al in fragiele staat verkeerde, werd vernield, maar hij moest nu eenmaal leden van zowel de politie als de technische recherche bij zich dulden, mensen die het bewijsmateriaal veilig konden stellen. Om over de foto's nog maar te zwijgen.

Banks zette zijn stofmasker recht. Terry Bradford pakte zijn enorme tas met materialen op en ze betraden de plaats delict via Toms boot. Toen Banks op het verschroide hout stapte, werd hij bevangen door een diepe angst. Hij was doodsbang voor vuur, iets wat hij nog nooit aan iemand had verteld. Sinds die ene gebeurtenis die had plaatsgevonden toen hij nog bij de Met werkte, had hij last gehad van regelmatig terugkerende nachtmerries waarin hij zat opgesloten op een van de hoogste verdiepingen van een brandend gebouw. Deze keer was het niet zo erg, hield hij zichzelf voor, want er waren geen vlammen, alleen doorweekt puin, maar desondanks joeg de gedachte aan vlammen die langs de muren omhoogschoten en knetterend alles wat ze op hun weg vonden verbrandden, hem grote angst aan.

'Kijk uit waar je loopt,' zei Hamilton. 'Je vernielt op de plek waar een brand heeft gewoed heel gemakkelijk bewijsmateriaal, omdat je niet kunt zien dat het bewijsmateriaal is. Gelukkig is het meeste water uit de brandslangen over de rand weggevoerd, dus we hoeven niet tot onze enkels in het koude water te staan.'

Banks dwong zichzelf om zijn emoties opzij te schuiven en zich te concentreren op het werk waarvoor hij hier was; hij wist dat een plaats delict waar een brand had gewoed uniek was en een aantal problemen met zich meebracht waarmee hij op andere plaatsen delict eenvoudigweg nooit te maken kreeg. Niet alleen de brand zelf richtte ongelooflijk veel schade aan,

maar ook het blussen ervan. Voordat Banks en Hamilton de boten konden onderzoeken, waren de brandweerlieden al aan boord geweest en zij hadden hoogstwaarschijnlijk in hun pogingen om mensenlevens te redden waardevol bewijsmateriaal onder hun voeten vertrappt. De schade was deze keer echter wellicht beperkt gebleven, omdat de brandweerman die eventuele tekenen van brandstichting had opgemerkt het een en ander wist over de onderzoekstechnieken die bij een brand werden toegepast en had beseft dat ze zo veel mogelijk moesten zien te voorkomen dat de plek werd aangetast.

De enorme vernielingen die door het vuur waren veroorzaakt, waren waarschijnlijk nog wel het meest verontrustende en problematische van alles, dacht Banks. Vuur vernietigt de meeste dingen volledig en verandert veel andere in onherkenbare voorwerpen. Van de brand bij de opslagplaats herinnerde Banks zich nog dat de door het vuur verbrande en volkomen vervormde voorwerpen, die in niets meer leken op dingen die hij wel eens eerder had gezien en die dat oude raadspelletje in herinnering riepen waarbij je een dagelijks voorwerp moest zien te herkennen dat vanuit een ongebruikelijke hoek was gefotografeerd, voor Hamilton wel degelijk een vaste vorm en identiteit bezaten: hij kon een zwart, vormloos voorwerp oppakken dat aan iets uit een schilderij van Dali deed denken en bestempelen als een leeg blikje, een aansteker of zelfs een gesmolten wijn-glas.

De woonboot was een meter of negen, tien lang. Het grootste deel van het houten dak en de zijwanden was weggebrand, waardoor de ingewanden zichtbaar waren geworden als een doolhof van zwartgeblakerde en verwrongen puin: banken, planken, bed, ladekast, plafond – allemaal verteerd door de vlammen en doordrenkt met het water uit de slangen van de brandweerlieden. Eén deel van de kamer was zo te zien vooral gebruikt voor een boekenkast en Banks zag doorweekte boeken op de vloer liggen. Hoewel hij nu door zijn masker heen niets kon ruiken, had hij de bijtende stank van verbrand plastic, rubber en stof vanaf de oever van het kanaal al geroken, en die was in zijn geheugen blijven hangen. Omdat de meeste ramen kapot waren gesprongen en de trap en deuren waren weggebrand, was het onmogelijk om te zien of iemand zich met geweld toegang tot de boot had verschaft.

Banks zorgde ervoor dat hij achter Hamilton bleef lopen, die zo nu en dan stilstond om snel iets te schetsen of een voorwerp te bekijken, waarna hij Terry Bradford opdroeg om het in een van zijn bewijsmateriaalzakjes te stoppen. Ze baanden zich met hun drieën langzaam een weg door de rom-

mel. Banks ving het gezoem op van de camcorder die hij vasthield wanneer Peter Darby op aanwijzingen van Hamilton stills maakte.

‘Het lijkt erop dat het hier is begonnen,’ zei Hamilton toen ze het midden van de woonruimte hadden bereikt.

Banks zag dat de door de brand aangerichte schade hier groter was en de schroeiplekken op bepaalde plekken dieper zaten dan in alle andere delen van de ruimte die ze tot nu toe hadden geïnspecteerd, waardoor zich op sommige plekken zelfs plassen hadden gevormd. Ze kwamen slechts langzaam vooruit door alle puin waarmee de vloer was bezaaid. Hamiltons stem klonk gedempt door zijn masker, maar Banks kon hem duidelijk verstaan. ‘Dit is de grootste brandhaard. Je kunt zien dat de vloer hier erger is verkoold dan de onderkant van dit stuk van het dak.’ Hij hield een stuk hout op dat slechts deels verbrand was. ‘Vuur beweegt zich omhoog, dus er bestaat een gereede kans dat de brand op het laagste punt is begonnen en daar de zwaarste vernielingen heeft aangebracht. Dat is hier.’ Hamilton zette zijn masker af en zei Banks hetzelfde te doen. Banks volgde zijn instructies op.

‘Ruik je iets?’ vroeg Hamilton.

Tussen de met elkaar vermengde geuren van as en rubber meende Banks iets bekends op te pikken. ‘Terpentine,’ zei hij.

Hamilton haalde een apparaatje uit zijn koffertje, boog zich voorover en richtte een slangetje naar de vloer. ‘Dit is een koolwaterstofdetector, officieel bekend als een snuiver,’ verklaarde hij. ‘Hij geeft aan of er een brandbare vloeistof is gebruikt en...’ Hij zette een schakelaartje om. ‘Dat is inderdaad het geval.’

Hamilton gaf Terry Bradford opdracht om met zijn troffeltje twee of drie liter puin in een dubbelwandige nylon tas te scheppen en deze stevig te verzegelen. ‘Voor de gaschromatograaf,’ zei hij, en hij droeg Bradford op om in andere delen van de ruimte hetzelfde te doen. ‘Het lijkt erop dat er meer dan één brandhaard is geweest,’ legde hij uit. ‘Als je goed naar het patroon van het vuur kijkt, zie je dat er op meer dan één plek in deze kamer brand is ontstaan en dat er tussen die plekken diepverbrande, smalle geulen lopen.’

Banks wist dat een brand met verschillende brandhaarden duidde op brandstichting, maar hij wist ook dat hij Hamilton nu nog niet zover zou krijgen dat hij dat al toegaf. Peter Darby overhandigde hem de camcorder en ging aan de slag met zijn Pentax. ‘Heeft het water dat de brandweer heeft gebruikt niet alle sporen van een mogelijk gebruikte brandbare vloeistof uitgewist?’ vroeg Darby.

‘In tegenstelling tot wat je zou denken,’ antwoordde Hamilton, ‘werkt water verkoelend, en dat vertraagt het proces juist. In feite stelt water de sporen van een brandbare vloeistof juist veilig. Neem maar van mij aan dat als er een brandbare vloeistof is gebruikt, wat in dit geval volgens de snuiver zo is, die nog steeds aanwezig is in die stukjes vloerbedekking en de planken van de vloer.’

Terry Bradford boog zich voorover om wat puin weg te schuiven en legde daardoor de vrijwel geheel zwartgeblakerde menselijke gedaante bloot die verwrongen op zijn buik op de vloer lag. Het was aanvankelijk onmogelijk vast te stellen of het een man of een vrouw was, maar Banks ging ervan uit dat het hoogstwaarschijnlijk de man was die Mark als Tom had gekend. Het lichaam leek vrij klein, maar Banks wist dat vuur vreemde, onvoorspelbare dingen uithaalde met het menselijk lichaam. Er hingen nog een paar plukjes roodachtig haar aan de gebarsten schedel en op sommige plekken had het vuur al het vlees weggevreten en het bot blootgelegd. Het was nog wel mogelijk om stukken van een overhemd van blauwe spijkerstof te ontwaren op de rug van het slachtoffer en hij had ook beslist een spijkerbroek aangehad. Banks voelde dat hij achter zijn stofmaskertje langzaam maar zeker misselijk werd. ‘Dat is vreemd,’ zei Hamilton, en hij bukte zich om het stoffelijke overschot van dichterbij te bekijken.

‘Wat?’ vroeg Banks.

‘Meestal vallen mensen op hun rug wanneer ze door vlammen of het inademen van rook onwel worden,’ legde Hamilton uit. ‘Daarom zie je ook vaak dat ze hun knieën en vuisten hebben opgeheven in een zogenoemde pugilistische houding. Dat komt doordat de spieren samentrekken door de plotselinge hitte van het vuur. Kijk, je kunt de opeenhoping zien waar de brandbare vloeistof rond het lichaam in de kieren van de vloer is gesijpeld. Eronder ook waarschijnlijk. In dit gedeelte is alles veel erger verkoold en is er over het algemeen veel meer verwoest.’

‘Wat ik me afvraag,’ zei Banks. ‘Zou hij genoeg tijd hebben gehad om te ontsnappen als hij bij bewustzijn en alert was geweest toen de brand uitbrak?’

‘Moeilijk te zeggen,’ zei Hamilton. ‘Hij ligt op zijn buik en zijn hoofd wijst in de richting van de bron van het vuur. Als hij had geprobeerd om te ontsnappen zou hij hoogstwaarschijnlijk juist van die plek zijn weggerend of gekropen, in de richting van de uitgang.’

‘Maar zou hij genoeg tijd hebben gehad om naar buiten te komen als hij het had zien aankomen?’

‘We weten dat een deel van het plafond op hem is gevallen. Misschien is dat gebeurd voordat hij kon ontsnappen. Misschien heeft hij wel drugs gebruikt, of te veel gedronken. Wie zal het zeggen? Je krijgt me echt niet zover dat ik daarover ga speculeren. Ik ben bang dat je voor het antwoord op je vragen zult moeten wachten tot de lijkschouwing en de toxicologische testen zijn uitgevoerd.’

‘Heb je zoiets als een soort vloeistofcontainer of ontstekingsmechanisme gevonden?’

‘Er liggen hier heel wat voorwerpen die mogelijk een vloeistofcontainer kunnen zijn geweest,’ zei Hamilton, ‘maar op geen ervan staat met koeienletters *BRANDBARE VLOEISTOF* geschreven. Ze zullen allemaal moeten worden getest. De kans is groot dat hij een lucifer heeft gebruikt om de boel aan te steken, en daar zal nu helaas weinig van over zijn.’

‘Opzet dus?’

‘Ik wil me er nog niet op vastpinnen, maar het ziet er niet best uit. Het is moeilijk te voorspellen wat er bij een brand gebeurt. Misschien heeft hij in een dronken bui wat brandbare vloeistof op zijn kleding gemorst, heeft zichzelf toen per ongeluk in brand gestoken en is hij in paniek geraakt. Dat gebeurt. Ik heb het al vaker meegemaakt. En het inademen van rook kan desoriëntatie en verwarring veroorzaken. Soms lijkt het wel of mensen naar de vlammen toe zijn gerend in plaats van de andere kant op. Laten we het er voorlopig maar op houden dat de oorzaak dubieus is, goed?’

Banks wierp een blik op het zwartgeblakerde lichaam. ‘Ik hoop maar dat de dokter iets weet te vinden in wat er nog van hem over is.’

‘Je zou er nog raar van opkijken,’ zei Hamilton. ‘Het komt maar zelden voor dat een lichaam zo ernstig door vuur is verteerd dat een ervaren patholoog er niets meer uit kan opmaken. Je schakelt dokter Glendenning zeker in, neem ik aan?’

Banks knikte.

‘Een van de besten.’ Hamilton gaf Terry Bradford opdracht om nog meer monsters te verzamelen en daarna liepen ze naar de boeg van de woonboot, die bijna tegen de achtersteven van de andere woonboot lag. Ze wachtten even tot Peter Darby een nieuwe film in zijn camera had gezet en een nieuwe cassette in zijn camcorder had laten glijden.

‘Kijk hier eens,’ zei Hamilton, en hij wees naar een duidelijk waarneembare strook zwartgeblakerd hout die vlak bij de belangrijkste brandhaard in de woonkamer begon, doorliep naar de boeg, daar overging op het achterschip en zijn weg vervolgde naar het woongedeelte op de tweede boot. ‘Weer zo’n geul,’ zei hij. ‘Een lang spoor van een brandbare vloeistof om de

brand van de ene plek naar de andere te doen overslaan. In dit geval van de ene woonboot naar de andere.'

'Dus degene die dit op zijn geweten heeft, wilde beide woonboten vernietigen?'

'Daar lijkt het wel op.' Hamilton fronste zijn wenkbrauwen. 'Maar het is niet echt veel. Alleen deze ene smalle strook. Het is net alsof... hoe zal ik het zeggen... het uit de losse pols is gedaan. Niet genoeg. Alsof de gedachte pas ter plekke bij hem is opgekomen.'

'Waar wil je eigenlijk precies naartoe?'

'Dat weet ik niet. Ik zeg niet dat het zo is gegaan, maar als iemand de tweede boot en iedereen die zich daarop bevond echt had willen verwoesten, dan had hij het wel iets grondiger mogen aanpakken.'

'Misschien had hij te weinig tijd?' zei Banks.

'Dat zou kunnen.'

'Of niet genoeg vloeistof.'

'Ook dat is een mogelijke verklaring,' zei Hamilton. 'Of misschien wilde hij gewoon verwarring stichten. Het heeft hoe dan ook een tweede persoon het leven gekost.'

Het lichaam lag in een verkoelde slaapzak gewikkeld. Ondanks de blaarvorming op het gezicht kon Banks zien dat het een jong meisje was. Haar gezichtsuitdrukking was heel vredig en als ze door het inademen van de rook was gestikt, had ze tenminste niet gevoeld dat het vuur haar wangen schroeide en haar slaapzak verbrandde. Vlak onder haar onderlip had ze een metalen piercing en Banks vermoedde dat die door het vuur verhit was geraakt, wat de dieper verbrande huid eromheen zou kunnen verklaren. Hij hoopte maar dat ze ook dat niet meer had gevoeld. Een verkoelde arm lag buiten de slaapzak naast de resten van wat zo te zien een draagbare cd-speler was geweest.

'Het lichaam is waarschijnlijk vrij goed beschermd door de slaapzak,' zei Hamilton. 'Die dingen worden gewoonlijk van brandvertragend materiaal gemaakt. En kijk die blaren op het gezicht eens.'

'Waar duidt dat op?' vroeg Banks.

'Blaartrekking is meestal een teken dat het slachtoffer nog leefde toen de brand uitbrak.' Hamilton controleerde eerst of Peter Darby de hele plaats delict op video had opgenomen en gefotografeerd voordat hij zich bukte en twee voorwerpen opraapte die naast haar op de vloer lagen.

'Wat zijn dat?' vroeg Banks.

'Dat kan ik nog niet met zekerheid zeggen,' zei hij, 'maar ik denk dat het ene een injectiespuit is en het andere een lepel.' Hij gaf ze aan Terry Brad-

ford, die eerst een kurk uit zijn tas haalde en die over de punt van de naald stak voordat hij ze in bewijsmateriaalzakjes stopte. ‘Het vuur heeft hem ongetwijfeld wel gesteriliseerd,’ zei hij, ‘maar je kunt wat injectiespuiten betreft niet voorzichtig genoeg zijn.’

Hamilton boog zich voorover en schraapte iets van de vloer naast de slaapzak, wat Bradford in een nieuw zakje opborg. ‘Het ziet er naar uit dat ze een kaars heeft gebruikt,’ zei Hamilton. ‘Waarschijnlijk om het goedje dat ze heeft ingespoten, wat het ook was, te verhitten. Als ik er niet zo zeker van was dat de brand op de andere boot is begonnen, zou ik zeggen dat dit wel eens de oorzaak kon zijn geweest. Ik heb het al vaker meegemaakt: een junkie die indommelt en een kaars die een brand veroorzaakt. Hij kan trouwens ook zijn gebruikt als een primitief soort tijdontsteker.’

‘Maar dat is hier niet het geval?’

‘Nee. De brandhaarden van het vuur bevinden zich absoluut hiernaast. Het zou wel heel toevallig zijn als er tegelijkertijd door twee verschillende oorzaken twee branden waren uitgebroken. En deze hier heeft veel minder schade veroorzaakt.’

Banks merkte dat hij hoofdpijn kreeg. Hij wierp nogmaals een blik op het lichaam van het jonge meisje, kneep met duim en wijsvinger boven het masker in de brug van zijn neus tot er tranen in zijn ogen prikten, wendde toen zijn blik af en staarde in de mist waaruit net op dat moment dokter Burns, de politiearts, opdook, die met zijn zwarte tas naar de woonboten kwam gelopen.